

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“, Poljske ulice št. 10.

Naši cerkveni skladatelji.

IV.

Missa pro defunctis IV voc. inaequal. aut I voce cum organo composuit P. Angelicus Hribar O. S. F. Opus 5. Labaci 1880. Sumptibus et typis Jos. Blasnik. Pretium 30 cr.

Skladba, o kateri hočemo nekoliko izpregovoriti, je izišla vže leta 1880. Da pišemo po preteku devetih let danes o njej, smatramo kot dobro znamenje, ker se še ni pozabila v primeroma dolgem času. Cerkevni pevovodje so poročali vže mnogokrat, da se je pela na tem ali onem koru, iz česar sklepamo, da se je tudi priljubila. Pisalec teh vrstic jo je slišal večkrat peti in reči mora, da mu je pustila dober vtis, akoravno je bila izpeljava večjidel pomanjkljiva.

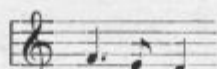
„Cerkveni Glasbenik“ piše leta 1880 o njej sledečo nenavadno kratko oceno:

„Po domačih listih vže oznanjeno skladbo tudi mi radi priporočamo. Zložena je v lahkem cerkvenem stilu, zunanja oblika je lepa in velja le 30 kr.“

„Kirchenchor“, ki izhaja v Vorarlbergu omenja v 5. številki leta 1888: Es freut uns, das auch die Krainer ihre Componisten haben. Die „Missa pro defunctis“ von P. Angel. Hribar ist in Kirchen mit wenig Mittel sehr brauchbar; zu beanständen sind die häufig sich wiederholenden Rythmen im Offertorium, das wohl nicht ganz componirt ist“.

Tej ugodni sodbi se pridružujemo tudi mi. Malenkosti, katere tu navajamo, so le malenkosti, torej nikakor na kvar skladbi.

Prav popolno edinostnega dela sicer v skladbi ne nahajamo in bi jo delili v dva glavna dela. Mislimo, da je tudi g. skladatelj to nameraval. Prvi del obsega kratko pa dobro vodilo:

ter je zložen v modernem *d*-mollu, ki je podoben doriškemu cerkvenemu tonu. K temu delu spadajo: Introitus, Sequentia in Agnus Dei. Drugi del je pisan v *g*-duru brez določenega motiva. Tu sem prištevamo: Offertorium, Sanctus in Benedictus.

Nekaj pa je, česar pogrešamo, namreč celega komponovanega mašnega teksta. Vidi se, da je skladatelj recitovanju prijatelj, ker prepušča toliko krasnih odlomkov organistom v poljubno porabo s kratko opazko: „Sme se glasno brati v *f*“. Ta opazka velja za ves graduale in tractus, za drugo polovico offertorija in za communio. Sequentia „Dies irae“ ima kakor znano 19 kitic. Izmed teh so zložene samo 1. 7. 8. 9. Kaj ne, nekoliko preveč pristriženo? In kaj pomeni tista besedica sme? Mi je nočemo razlagati v slabem pomenu, češ, ta besedica sme pomeni: Kdor hoče, naj recituje; kdor noče, naj opusti. Razlagamo si jo marveč tako-le: „Ker ni celi tekst zložen, naj pevci vsaj lepo in spodbudno berejo na enem glasu“. Res je, in z nami enakih misli je gotovo tudi č. P. Angelik, toda pomagati si ne moremo, da velika večina organistov ne zna ceniti polne veljave liturgije in njenih besedi. Kaj jim tudi koristi, ako vedó za vse rubrike in ako se privadijo vsaj za silo pravilnemu izgovarjanju latinščine — notranja cena, t. j. jedro liturgije jim pa ostane prikrito? Le duhovnik more razumeti njeno vzvišenost, on, ki je vzrasel v njenih obredih in kateremu je misale vsakdanja hrana. Od laikov kaj takega ne moremo zahtevati, pač pa je naša dolžnost, da jim spopolnujemo razum, da jim z razlago odpiramo pot v skrivnostno življenje sv. Cerkve in da tirjamo to, kar Cerkev zahteva.

Preidemo sedaj k glasbeni veljavi pričujoče maše. Tu moramo zabilježiti velik napredek, ki se je zvršil pri nas že pred devetimi leti. P. Angelik je bil takrat strogo cerkven, kakor je še danes. Pri njem ne nahajamo ekstravaganc, nikakoršne lahkomišljenosti, malokateri moderni izraz, pač pa resnobno in vendar prikupljivo harmonizacijo, redko rabo disonanc, prevladovanje trizvokov, pravi duševni izraz v glasovih, kratko: cerkveni duh. Dobro vemo, da on sklada s premislekom, da ne piše akordov „tje v en dan“ in da si vestno ogleda vsako delo, preden ga dá iz roke. Takošen je cerkveni skladatelj.

Opazke pa, katere bi radi še izrekli, so sledeče:

1. Čudno se nam zdi, in sicer čudno iz dveh vzrokov, da ima sekvenca Dies irae napis „Allegro“. Resnobni obseg tega nad vse pretresljivega in ravno tako poetičnega umotvora nam nikakor ne pripušča tega izraza. To je prvi vzrok. Drugič je pa oni tempo, oziroma njegovo zaznamovanje z besedo „Allegro“, žve zarad predpisanega ♩ takta nepotrebno. Kakošno bi bilo petje, ako bi vesten pevovodja dirigoval po tem zaznamku? Ta točka bi bila popolnoma uničena in škoda bi bila za-njo, ker nam v vsej priprostosti jako jako dopada. Komu ne bode šlo do srca — seveda mora tudi tekst razumeti in po vrednosti ceniti — ako sliši:

p
 Quid sum mi-ser tunc di-ctu-rus?
 p

Quem pa - tro-num re - gu - tu-rus? etc.

Recite o tercah soprana in alta kar hočete, lepe so in ostanejo lepe — tukaj, kje drugje znabiti ne.

2. Oni ponavljajoči se ritmus v ofertoriji, ki ga omenja „Kirchenchor“ je naslednji:

Sopran

li - be-ra e - as de o - re le - o - nis ne ab - sor - be - at..

Gibanje glasov v takem toku je samo ob sebi dobro, toda po večkratnem ponavljanju dobi značaj trdega vojaškega korakanja. Pa — ako bi naši pevovodje umeli duh skladbe, bi se takošen takt komaj čutil iz skupine. Treba je samo lepo deklamovati z lahnim povdarcem in ne toliko paziti na takt kakor na pravilno in naravno izreko. Tako pa marsikateri maha z rokami in bije z nogami (istina!) a brez glave in srca, kakor da bi se moral izvršiti tako strogo, kakor se bere na partituri. Ta nesrečni takt! Da bi ga ne bilo nikdar na svetu, kakor ga ni bilo v zlati Palestrinovi dobi! O tem bomo izpregovorili nekoliko bolj obširno v prihodnji številki Glasbenikovi.

3. Pri Benedictus-u so besede tako-le komponovane: „Benedictus, qui venit, benedictus, qui venit in nomine Domini“. To omenjamo zato, da bi se ne trgali stavki, ki imajo še le v pravi zvezi svoj pravi pomen. Besede: „Benedictus, qui venit“ pa nimajo nekakoršnega pomena, ker jim manjka bistvenega določila „in nomine Domini“.

S tim sklepamo oceno. Dostaviti moramo še odkritosrčno željo, da bi se odkazalo tej maši stalno mesto v repertoriji. Saj je ime P. Angelikovo dobro znano vsem slovenskim cecilijancem in ravno na tako dobrem glasu so njegove skladbe. Upamo, da se ga bodo hvaležno spominjali tudi naši potomci.

Jož. Lavtižar.

O vrednosti in nalogi cerkvene glasbe in dolžnosti duhovnikov njej nasproti.

(Spisal Ant. Lesjak).

II.

Dolžan je duhovnik skrbeti, pravim, za dostojno cerkveno glasbo ter jo podpirati v besedi in dejanji. To dolžnost je prejel že z malimi redi. Podelila se mu je tedaj častna naloga, da bode vedno skrbel za lepoto hiše božje, tedaj, da bode odstranil iz nje vse, kar je profannega. A lastna skušnja nas

uči, da se ravno z nedostojno glasbo in petjem po mnogih svetiščih Bogu veliko večja nečast skazuje, kakor pa čast. Pomislite, gospodje, kako je bilo z godbo in petjem po mnogih cerkvah na deželi, dokler ni jelo cecil. društvo reformirati! Kateri organist je znal več okroglih, ta je bil bolj čislan. O največih praznikih so morali vsi „marši“ na dan, posebno pri cerkvenem darovanji! Te podobe, gospoda, Vam nočem dalje kazati. Rečem le, da ne malokdaj se je primerilo (in se še), da so na plesišči zahtevali od godca: „Tisto naredi, ki so jo pri ofru špilali!“ Gospoda, tako daleč zabresti je bilo le zato mogoče, ker se duhovščina do zadnjih let ni za glasbo in petje menila. In kake pesmi so se prepevale? Napevu, ki se je čul sicer iz deročih se ust ponočnjakov, podlagale so se čestokrat najsvetejše besede! Pa tudi to se je zgodilo, da so se pele v cerkvi pri najsvetejši daritvi, pesmi čisto posvetnega zapopadka. Čudne izglede bi vam lahko navel. Pa da vzamem vsaj dostojen izgled, primerite, kako se dá po „Naglo bratje“ lahko peti „Tantum ergo“, kar se je nekje zgodilo. Kako je bilo, ali kako je to mogoče, bodeite prašali? Zgodilo se je mej tem, ko je gospodar (duhoven) spal, da je sovražnik (nevrednost) toliko ljulike prisejal. Skušnja nam kaže, da katerokoli stroko umetnije je sv. Cerkev samim lajikovim rokam prepustila, je ta zgrešila pravo pot, to se je še pokazalo pri glasbi. Pa dosti o tem. Pomagajmo le, da ceciljansko društvo voz, ki je bil všel pod „škarpo“, zopet na pravo pot spravi. — Da je duhovnik za dostojno glasbo v cerkvi skrbeti dolžan, je tudi iz raznih cerkvenih določil razvidno; tako iz zbora tridentinskega in drugih provincijalnih sinod. Mnogi veliki papeži in škofje so obračali na cerkveno glasbo vso svojo pozornost. Tako sv. Gregor Veliki, sv. Ambrož i. t. d., kateri so v tem obziru sami dosti storili in si pridobili neminljivih zaslug.

Dolžan je duhovnik drugič, sem rekel, petja učiti se. To sledi že iz prej povedanega. Duhovnik mora pri slovesnih mašah peti, in če tega ne zna, ne more sv. opravila tako opravljati, kakor želi in zahteva sv. Cerkev. Kakega petja pa naj se duhovnik uči? Dobro je seveda, da ume vsaj nekoliko tudi o figuralnem petji, ker mora tudi v tem določevati in gospodovati, a popolno pa si mora prisvojiti znanje koralnega petja. Ako bi kdo dvomil o tej dolžnosti, naj mu povem, da je sv. papež Gregor Veliki odrekel mašnikovo posvečenje nekemu Ivanu, ker ni bil zmožen petja. Da je koral svet po svojem izvoru ter vzvišen po svoji ideji, o tem ne smemo dvomiti. Ustno izročilo nam pripoveduje, da je sam sv. Duh Gregorja Velikega navdihoval in da se je prikazal v podobi golobčeka na njegovi rami sedečega, ko je zlagal svete napeve. Benedikt XIV. pravi o koralu: „da srca vernikov h gorečnosti in pobožnosti spodbuja in da ga pobožni raje poslušajo in po vsej pravici više čislajo nego figuralno petje“. K temu koralu se prištevajo na pr. prefacije, katerih muzikalično vrednost celo Mozart sam tako visoko čisla, da pravi, da bi vso svojo slavo dal za to, da bi bil skladatelj kake prefacije. Na kaj družega, ko na ta koral je mislil tudi sv. Avguštin, ko pravi: „Koliko solz sem pretočil pri tvojih himnah in pesmih. Kako sem bil ganjen, ko se je po tvojem svetišči milo petje razlegalo! Oni glasovi so doneli na moje uho in po njih je bila vlita tvoja resnica v moje srce tako, da se je v njem ogenj pobožnosti in gorečnosti vnel, tekle solze in to mi je dobro délo . . .“

Pripoznati moramo sicer, ako hočemo naravnost govoriti, da se nam koral, katerega slišimo dandanes iz kora, več tako ne prilega in da nas lepo vibrano figuralno petje bolj spodbuja k pobožnosti, bodi si že, da ga ne znamo več prav peti, bodi si, da smo v glasbi prerazvajeni in po moji misli še posebno zato ne, ker ga nismo vajeni od mladosti s kora poslušati. Da je temu res tako, se lahko prepričamo, ako si mislimo kako prav priprosto pesmico, katera nima nič posebnega na sebi, pa slišali smo jo še v svojih otroških letih v hiši božji prepevati in smo si jo zapomnili, zato pa nam je še vedno tako priljubljena in mila kadar jo slišimo, ker nas v duhu tako rekoč preseli v ona še vedno srečna otroška leta nazaj. Zakaj se zdi tako mnogim pokojni, sicer velezasluženi, Rihar nedosegljiv?

A vse kaj družega velja o koralu, katerega ima duhovnik peti pri svojih bogoslužnih opravilih. Kdo izmed Vas, častiti gospodje, se ne spominja na svoja otroška leta, kako radostno je tekel v domačo cerkev o Vel. noči in Božiči poslušat, kako duhovniki psalme prepevajo? Jaz vsaj se spominjam o sebi in družih tovariših, da se nismo nikdar za kaj družega praznikov tolikanj veselili, kakor zato, ker smo vedeli, da se bodo pri altarji matutinum in hvalnice prepevale. Ali, kako veličastno se razlega petje mašnikovo, kadar prefacijo ali „pater noster“ pravilno, z občutkom poje! Te melodije so nam donele na uho že tedaj, ko smo jeli prvič spolnjevati svojo krščansko dolžnost, da smo hodili ob nedeljah in praznikih k sv. maši, in ravno radi tega so se nam menda tako globoko vcepile v naša serca, da so nam še vedno tako mile in ljubeznjive, da napolnujejo našo dušo s svetimi čutili ter nam navdihujejo srčno zaupanje na Gospoda.

Prizadevajmo si tedaj, častiti kolegi, tukaj v semenišči, kjer se pripravljamo na vzvišeni stan, ki ima Bogu hvalo prepevati, da si bodedo pridobili tudi popolno znanje cerkvenega petja — koralu in sicer znanja v praksi, ker sama teorija nam nič ne pomaga. Naj nobeden ne misli, da mu k temu manjka potrebne sposobnosti — posluha. Vsaj vidite, da ste tudi tisti že precej pridobili v posebnih vajah, ki imate le slab posluh.*) Če tudi apostata, so vendar pomenljive besede, katere je Julijan odpadnik govoril svojim duhovnom: „Učite se pridno na pamet himen na bogove, kakoršnih je prav mnogo lepih starih in novih; posebno skrb pa obračajte na take, katere se pri obredih pojejo. Večino teh so bogovi sami molečemu ljudstvu razodeli, druge pa so zložili goreči možje, katerih duša je bila polna strahu božjega“. Vse to velja tudi nam, častiti gospodje, in sicer v toliko večji meri, kolikor je krščanstvo više od paganstva. Vsaj toliko naj stori vsak tu v semenišči, da se nauči pravilno peti mašne in druge cerkvene molitve, kakor: oracije, prefacije, Pater noster, dalje antifone za Božič, Velikonoč, verne duše. Ali ni žalostno, da mora duhovnik intonacije antifon prepustiti kakemu lajiku, kateri o koralu niti pojma nima?! Prazen bi bil tudi izgovor: „vsaj ljudstvo ne ume, pojem prav ali ne“. A to bi bila čisto napačna misel! Sam po sebi vem, da sem že kot mali deček znal koj ločiti gospoda od gospoda ter rekel ta gospod znajo peti ta pa ne, dasi tudi še nisem poznal koralovih postav. Enako sodi tudi

*) Na spodbudo pokojnega dr. Gogale smo se kolegi mej sabo v koralu vadili. Spretnější je bil drugim učitelj. To je bil še najboljši poduk. Pis.

drugo ljudstvo. Sicer pa ne smemo imeti pred očmi hvale ljudstva, ampak gorečnost za čast božjo nas mora sama k temu priganjati. Ako smo sami z veseljem in čistim srcem Bogu čast in slavo prepevali na zemlji ter tudi druge k temu napeljevali in spodbujevali, potem smemo upati, da se nas boče mogočni Stvarnik usmilil ter nas po tem življenji pridružil nebeškim korom, kjer bodemo z angelji in svetniki združeni večno hvalo prepevali. V to Bog pomoz!

D o p i s i.

Iz Srpenice V teku časa, kar sem tu na Srpenici prevzel službo organista in pevovodje, priučili smo se sledečih skladb: Latinske maše: a) Foerster-jevo in hon. s. Caeciliae, b) Schweitzer-jevo in hon. ss. Infantis Jesu, c) Schweitzer-jevo Schutzengelmesse in d) Missa in hon. s. Floriani od D. Fajgelj-na; ta zadnja maša je še rokopis. Pri črnih mašah pojemo a) Witt-ov Requiem op. 24. enoglasno z orglami, b) Requiem M. Bauer-jev, c) lep Foerster-jev Requiem iz „C. Gl.“ v *d* moll, enoglasno z orglami in d) D. Fajgelj-nov Requiem op. 37. v *f* dur čtetroglasno z orglami (rokopis). Za svojo potrebo spisal sem blizo za vse praznike cerkvenega leta čtetroglasnih offertorijev z dotičnim latinskim tekstom. Tantum ergo jemljemo iz Cecilije in iz drugih zbirk. Ob navadnih nedeljah se poslužujemo sploh Cecilije, ki zasluži po vsi pravici predikat „zlata knjiga“. Pevske moči so: 1 sopran, (močan in sonoren glas), 3 alti, 2 tenora in 3 basi. Pevske vaje imamo po večkrat v tednu; po zimi navadno vsak večer. Ljudstvu dopade cecilijansko petje nad vse mere. Treba seveda strogo paziti na dinamiko, pravilno izgovarjanje in povdarjanje teksta i. t. d. Pri pevskih vajah mi hvalevredno na roko gre tukajšni preč. g. J. Kurinčič, ki se veselega srca vaj vdeležuje ter pripomore s svojim krasnim tenorjem mogočno k vspehu. Res, malo je, kar smo zamogli pri naših skromnih razmerah do zdaj storiti, a bodite verjени prečastni g. vrednik! da imamo voljo pravo in da se ne damo odvrniti po nobeni ceni od našega trdnega prepričanja, katero nas bo vodilo tudi še zanaprej.

Preč. g. župniku Lavtižarju pa se na tem mestu očitno zahvalim za kritiko o mojih malenkostnih skladbah. Meni se zelo rado očita, da sem v cerkvenih skladbah svojih prestrog; pr. g. L. pa je brez ovinkov povedal, da imajo moje skladbe še mnogo modernih peg. Tako je prav! prihodnjič se mi morda ne bo več očitala strogost, ako bom smel pisati tako, kakor mi velevajo studije in lastni nagib. Za tisk se pripravlja mojih 180 prediger za orgle, katere utegnejo služiti organistom. Pri tej priliki se imam velikodušnemu prijatelju in rojaku svojemu, gosp. Fr. Govekarju, nadučitelju zahvaliti, da je prevzel brez vsake sebičnosti založbo in vse stroške za to delo. Bog ga živi! Da ste mi zdravi gospod vrednik!

Daniło Fajgelj,
nadučitelj — organist.

Iz Šturtlje. Dunajski „Vaterland“ prinesel je 7. marca poročilo o ustanovitvi in delovanji cecilijanskega društva v Tarnovu — škofijsko polskem mestu v Galiciji. Ker vsi bralci „Cerkv. Gl.-a“ ne prebirajo „Vaterlanda“ in ker se politični časnik ne hrani, mislim da ustrežem čitateljem „C. Gl.-a“, ako bolj prosto poslovenim omenjeni dopis. Razmere so slične našim.

18. februarja imeli so v Tarnovu slovesno črno sv. mašo za prerano umrlega reorganizatorja cerkvene glasbe župnika dr. Franc Witt-a. Prelat Stanko Walcynski daroval je nekervavo daritev, pri kateri je bila stara in prostorna stolna cerkev polna zbranih vernikov. Na koru peli so udje družbe sv. Adalberta Ett-ovo mašo v Es moll, tako ginljivo in ob enem pristržno, da se je navzoči poročevalec nehote spomnil besed sv. Avgustina, ki v svojih spisih pripoveduje, koliko je na njega in na njegovo spreobrnjenje vplivala prava cerkvena glasba v Milanski baziliki. „Kako sem plakal“, piše veliki cerkveni učenik o sebi, „pri tako ginljivih slovesnostih. Veličastni akordi vdarjali so mi na uho, v njih je odsevala Tvoja resnica, ki se je polastila mojega srca, zbudila mi pobožna

čutila ganujoča me do solz. Kako miren in srečen sem bil takrat in kako dobro mi je dejalo v razburjenem mojem življenji!" — Tako nekako bilo je tudi nam pri slovesnem in ob enem resnem cerkvenem opravilu.

Do l. 1887. se je tudi v Tarnovu šopirila posvetna glasba na koru škofijske stolnice. Diabelli, Schiedermayer e tutti quanti so preskrbovali repertoire. Ljudje so hodili v cerkev kakor v kak koncert, razgovarjali se in smijali, saj so slišali velikrat melodijo, ki jim je bila še iz gledišča v spominu. Prišla je na vrsto znana podoknica, zopet premlačena mazurka in Straussov valček „ob modri Donavi“ ni smel izostati. Taka godba je zabavala vernike celo ob največjih praznikih, kakor o božiči ali veliki noči. Da jih k pobožnosti ni vnemala, ni treba še dokazovati. — Žalostno kaj ne za pravega kristjana!

V novejšem času vršil se je preobrat. Novi vladika mil. g. Ignacij Lobos sprevidel je takoj ob nastopu svoje visoke službe „razdijanje na sv. mestu“ in ob enem sklenil, kakor hitro mogoče ga odstraniti.

S pomočjo v glasbi izurjenih duhovnikov in nekaterih laikov osnoval se je začasni odbor, kmalu se je vstanovilo cecilijansko društvo. Par mesecev je minulo od časa, kar je vlada društvena pravila potrdila in že je bilo 578 udov iz vseh stanov. Predsednikom je bil izvoljen stolni prelat g. Stanko Walcynski, društvo pa se je krstilo na ime sv. Adalberta, ki ima toliko zaslug pri Poljakih za katoliško vero. Zložil je on tudi znano pesem „Boga Rodzica Dziewica“ (deviška božja porodnica), ktero sa vojaški Poljci tolikrat prepevali v ljutih bojih s Turki, Kozaki in Tartari, ktera jih je tolikrat navduševala k hrabremu vojevanju in odločevala bitko njim na korist.

Mlado društvo sv. Adalberta začelo je takoj delovanje. Dvojni smoter ima: 1. razširjati dobro ljudsko petje po škofiji in 2. vpeljati pravo liturgično po večjih mestnih cerkvah.

Ljudsko petje je bilo prej v zelo slabem stanu. Ni bilo zadosti izobraženih organistov, ljudski okus bil je pa zelo pokvarjen. Cerkevne pesmi niso zaslužile tega imena ne glede besede, ne glede melodije. — Bilo je tedaj kakor pri nas. Vsaki pevovodja pomagal si je kakor je vedel in znal, napravljval sam, ali zbiral pesmi za domači kor, da je ljudem ustregel. Kam se pa pride po tem potu, vedó čitatelji „C. Gl.“ najbolje. —

Zato se je vstanovila 27. septembra 1888 orglarska šola, ki bi nam preskrbovala dobro izvežbane organiste, ob enem se je skrbelo za zbirko pravih cerkvenih pesem, dostojnih glede besedi, kakor melodije. Štirje zvezki cerkvenih napevov so do sedaj prišli na svitlo, snopič stane le 10 kr. Kako zelo da je bila taka zbirka potrebna, razvidi se iz tega, da se je v enem letu razprodalo 5000 zvezkov. Od strani škofijstva pa se je zaukazalo, da se za naprej v cerkvi sme peti le iz te zbirke. — Dobre pesmi se pač urno razprodajo, to vidimo tudi Slovenci, ko nam je prva izdaja „Cecilije“ že pošla.

V orglarski šoli se uči 20 učencev. Podučujejo se v orglanji, v ljudskem petji, v liturgiji, v koralu in v zgodovini cerkvene glasbe. Poduk traja tri leta; kateri bo skušnjo dobro preстал, dobil bo od škofijskega odinarjata spričevalo, da je sposoben sprejeti službo organista.

V stolni cerkvi pa so se zavrgli necerkveni napevi. Skladatelji Witt, Haller, Kaim Ett, Palaestrina dajo zadosti pravih in dostojnih umotvorov.

Sv. oče papež Leon XIII. so odobrili novo društvo ter ga povzdignili v cerkveno bratovščino. S tem je zagotovljena trdna podlaga. Udje uživajo zraven dobrega cerkvenega petja še duhovne dobrote, namreč popolnoma odpustek na dan vstopa, na praznik sv. Adalberta in sv. Cecilije, kakor tudi ob smertni uri.

Novi pevski zbor krepko deluje. Hvalno se omenja njegovo petje celo pri nasprot-nikih. O priliki zlate maše Leona XIII. in pri slovesni zadušnici po umrlem prestolona-sledniku Rudolfu pokazal je, kak napredek je storil v kratkem času. Želimo mu, kakor tudi našemu Cecilijanskemu društvu, obilno vspeha, naj na obe rosi božji blagoslov, da njun trud ne bode zastonj.

Razne reči.

† Dne 14. marcaja umrla je po dolgi in mučni bolezni po naši deželi dobro znana nekdanja stolniška pevka Jerica Rihar, sestra rajnega skladatelja in ljubljanske stolne cerkve orglavca č. g. Gregorija Rihar-ja, stara 75 let. Nadarjena z lepim glasom in dobro izurjena v petji prepevala je leta in leta Bogu čast ter se svojim pobožnim obnašanjem na koru dajala cerkvenim pevcem lep, posnemanja vreden izgled. Naj v miru počiva!

C. kr. namestništvo v Brnu je razposlalo vsem okrajnim šolskim svetom po Moravskem posebno okrožnico, ki se tiče povzdig cerkvenega petja. Priporoča se učiteljem, naj kolikor mogoče podpirajo duhovenstvo pri uvednji cerkvenih pesmi v šolah.

— Farni cyrilská jednota Tábořská (na Českem) je priredila nedeljo, dne 13. jan. 1889 v streliščini dvorani zgodovinsk duhovni koncert à capella po nastopnem sporodu: I. del, 1. „Illumina“, motet za tri možke glasove od Henrika Isaak (iz Prag) s koncem 15. stoletja. 2. Assumpta est, motet za tri ženske glasove od Gregorija Aichinger s koncem 16. stoletja. 3. „Sanctus“ iz Palestrinove maše „pape Marcelli“ za mešan zbor iz 16. stoletja. 4. „Stabat Mater“ za mešan zbor zložil G. G. Gorczycki († 1734). — II. del, 1. „Kristus příklad pokory“, harmonizovan koral iz 16. stoletja. 2. Psalm 136: „Siedząc po niskich brzegach“ za 4 mešane glasove, zložil Nik. Gomólka (r. 1580). 3. Starohrvatska pesen za 4 možke glasove. 4. Staročeska večerna pesen za 4 možke glasove iz 17. stoletja.

— V regensburško cerkveno-glasbeno šolo vstopilo je z novim letom 12 gojencev, izmed katerih sta dva Avstrijanca (brixenske in sekovske škofije), dva Amerikanca, eden Italijan in sedem Nemcev.

— Imenitno cerkveno-glasbeno-arheologično delo dajeta solesmeška benediktinca (na Francoskem), namreč prvi koralist in veščak starega liturgičnega petja, Dom Pothier in njegov sobrat R. Mocquereau. Delo se zove: „Paléographie musicale“ ter obsega liturgične melodije, fotografovane iz najznamenitejših rokopisov, gregorijanskega, ambrozijanskega, galikanskega in mozarabiškega petja. Vsako leto pridejo na svitlo 4 snopiči v 4°, vsak po 20 frankov. Naroča se: Solesmes, Imprimerie St. Pierre, par Sablé, Sarthe. V nemškem jeziku izdaja to delo firma Breitkopf & Härtel v Lipskem. Prvi snopič je prinesel odtis šent-galskega Romanovega kodeksa iz 10 stoletja.

— Car ruski je podaril ces. rusk. glasbenemu društvu, kojemu je ravnatelj A. Rubinstein, staro veliko gledišče. Poslopje se ima prezidati v konservatorij in koncertišče, in za to bodo stroški znašali 2 milijona rubljev.

— Cerkvem pevovodjem v izgled. C. M. pl. Weber-ju bilo je izročeno tudi vodstvo petja v katoliški dvorni cerkvi v Draždanah. Iz tega časa nahaja se v Weber-jevem dnevniku zapisano le-to: „Dne 27. sem prvokrat v cerkvi dirigoval. Da bi svoje opravilo v cerkvi vredno pričel, sem šel danes k izpovedi in k sv. obhajilu“.

— V „amerikanskem zavodu inženirjev za elektriko“ kazali so pred kratkim dva nova instrumenta; jeden se zove melograf, ki zapisuje glasbo igrano na glasoviru, drugi pa „melotrop“, imenovan je ponavlja na orodji, ki nadomestuje gibanje prstov. — Ob jednem se iz srečne Amerike sporoča, da je po Edison-ovem fonografu dobro znan sopran iz Novega Yorka pevsko skušnje svojega glasu v Chicagu poslal.

— Rajni Karol Greith ni bil le izvrsten skladatelj, ampak tudi duhovit mož in estetik. Jeden njegovih prijateljev je iz Greith-ovih pisem najlepše misli nabral ter je v knjižici „für Greith's Freunde“ natisnil. Šestero poglavij nosi napis: glasba, poklic, značaj, prijateljstvo, iz življenja, čas in večnost; pridana je knjižici tudi Greith-ova podoba. Kar Greith o umetnji sploh in o glasbi posebej misli in piše, so načela prave vrednosti, enako tudi to, kar pravi o življenji in krščanstvu.

Popravek. Jako neljuba tiskovna pomota se je vrnila v 3. št. „C. Gl.“ na strani 19. — Bere naj se:

„Res je, da nahajamo tudi pri starih klasikih tako trdobo“.

Pridana je listu 4. števil. priloga.

Odgovorni urednik lista Janez Grjezd. — Odgovorni urednik glasb. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.